

ONLINE VA OFFLINE TA'LIMINING AFZALLIKLARI.

Fayzullayeva Farangiz

Samarqand Davlat Chet tillari instituti

Anotatsiya: *Ushbu maqola bugungi kunda dolzarb bo'lgan mavzulardan biri "Online va offline ta'limning afzalliklari" haqida bo'lib, hozirgi kunda bu keng jamoatchilikda chuqur mulohazalarga sabab bo'lib kelmoqda. Jumladan, men ham ushbu maqolam orqali o'z shaxsiy qarashlarimdan kelib chiqqan holda fikr mulohazalarimni bayon qildim.*

Kalit so'zlar: *Koronavirus, izolyatsiya hissi , internet, texnologiya masalalari , individual ta'lim , networking*

Barchamizga ma'lumki, 2019- yilda butun dunyoda moliyaviy inqiroz vujudga keldi. Bunga sabab COVID-19 virusi bo'ldi. Shu bilan birga butun dunyodagi barcha oliy ta'lim muasssalarida talabalarning ta'lim olish davomiyligini ta'minlash maqsadida masofaviy ta'lim texnologiyalaridan unumli foydalanish yo'lga qo'yildi. Bizda hozirgi kunda eng samarali deb hisoblanadigan an'anaviy ta'lim shakli bu - "offline" ta'lim hisoblanadi. Bu ta'lim shaklida siz murabbiy va kuratorlar bilan yuzma-yuz muloqot qilish, networking va yangi do'stlar orttirish, yanada ko'proq nazorat, savol berib, bir zumda javob olish imkoniyatiga ega bo'lasiz. Ta'lim tizimida o'quv jarayonini yangidan isloh qilish, yangi axborot texnologiyalariga asoslangan o'qitish usullarini ishlab chiqish, ularni keng joriy qilish bugunning talabidir. Bunda masofaviy ta'lim tizimini joriy qilish maqsadgamuvofiqdir. O'tgan asring 90-yillari boshlarida internetning keng ommalashishi, —butun dunyo ta'lim tizimiga yangi "Masofaviy ta'lim" yo'nalishini olib kirdi. Masofaviy ta'lim —bu axborot va kommunikatsiya texnologiyalari internet, elektron pochta, video konferensiya, audio, videoma'lumotlar va multimedia o'quv qo'llanmalariga asoslangan uzoqdan turib o'qitish, o'rgatish usulidir. Masofaviy ta'limda talabdan doimiy faoliyat interaktiv o'qitish talab etiladi. Bu esa mutaxassisning bilimi vaqobiliyatini sifat xususiyatlarini oshiradi. Masofali o'qitishda o'qituvchi va talaba bir-biridan ancha uzoqda joylashgan holda ishlaydi. Lekin ular maxsus usullar yordamida tashkiletilgan o'quv kurslari, nazorat formalari, elektron pochta yordamidagi kommunikatsiya usullari va boshqa internet texnologiyalari yordamida doimiy o'zaro aloqada bo'lishadi. Internet-texnologiyalar asosida masofali ta'lim, bu professional ta'limning zamonaviy universal shakli bolib, u o'rganuvchilarning individual so'rovlariga va ularning mutaxassisliklariga mo'ljallangan. Masofaviy o'qitish barcha xohlovchilarga o'zlarining individual xususiyatlariga muvofiq professional darajalarini oshirish imkoniyatini beradi. O'qitishning bunday usulida tinglovchi o'quv-metodik materiallarni aniq bir

vaqtlarda mustaqil tarzda, interaktiv rejimda o'zlashtiradi, test sinovlaridan o'tadi, o'qituvchi rahbarligida nazorat ishlarini bajaradi va "virtual" o'quv guruhidagi boshqa tinglovchilar bilan o'zaro aloqa qiladi. Ammo bugungi kunda butun dunyo onlayn-ta'limni joriy etish muammosi bilan to'qnashdi. Koronavirus pandemiyasi sabab maktab o'quvchilaridan to universitet talabalarigacha masofaviy ta'lim shakliga o'tishga majbur bo'lishdi. Buni kimdir xursandchilik bilan, kimdir tanqidiy nazar bilan qarshi oldi. Online ta'lim shaklida siz xohlagan joyingizda masofadan turib o'qish, darslarni o'zimiz uchun qulay vaqtda, hatto, tunda ham o'zlashtirish, ta'lim jarayoni tezligini o'zimiz nazorat qilishimiz, xarajatlar kamayishi (ya'ni, kursning o'zi, yo'l va tushlik uchun xarajatlar) shuningdek, o'zimizda tartib intizomni shakllantirish kabi imkoniyatlarga ega bo'lasiz. Aksariyat insonlar onlayn-ta'lim hech qachon an'anaviy (offline) ta'limning o'rnini bosa olmaydi deb o'ylashadi. Ammo, men ularning fikriga qo'shilmayman: Chunki men o'ylaymanki onlayn-ta'lim an'anaviy ta'limdan-da samarali bo'la oladi. Onlayn-ta'lim hozirda u qadar rivojlanmaganligi sababli, unga bepisand qarash, mashinalar ishlab chiqarilayotgan vaqtda otlardan foydalanishni afzal ko'rishga teng. beradi. An'anaviy ta'limdagi eng katta muammo - bu barcha uchun bir xil bilim berish uslubi ishlatilinishidir. Istalgan sinfda tengdoshlaridan ortda qolgan yoki oldinga o'zib ketgan o'quvchilarni uchratishimiz mumkin. Hatto, eng yaxshi o'qituvchi ham qachonlardir o'zidan " Men, ko'proq o'rganuvchilar mavzuni tushunishi uchun sekinlashishim kerakmi yoki o'quv-rejani tugatish uchun mavzularni tezroq o'tishim kerakmi ? " degan savolni so'ragan. Shuning uchun ular tezlik va ta'lim berishda o'rta holatda saqlashga harakat qiladi. Onlayn ta'lim bu muammoni hal qila oladi. Negaki, u individual ta'lim berishga asoslangan va ta'lim olish jarayoni o'quvchi hamda uning moslashuvchanligiga qarab o'zgaradi. Onlayn ta'limning ham ba'zi bir kamchiliklari bor : Bular:

1. Monitor yoki telefon ekranlarida diqqatni jamlay olmaslik

Ko'pgina talabalar uchun onlayn ta'limning eng katta muammolaridan biri bu uzoq vaqt davomida ekranga e'tibor berib o'qishni davom ettirish. Shu sababli, o'qituvchilar o'zlarining onlayn darslarini aniq, qiziqarli va interaktiv tarzda o'tkazib, o'quvchilarning diqqatini darsga qaratishga yordam berishlari shart.

2. Texnologiya masalalari

Onlayn darslarning yana bir eng muhim muammosi — bu Internetga ulanish. So'nggi bir necha yil ichida Internetning aholiga kirib borishi o'sib borayotgan bo'lsa-da, kichik shahar va qishloqlarda, hali ham internet bilan muammolar mavjud.

3. Izolyatsiya hissi

Talabalar o'z tengdoshlari davrasida ko'p narsalarni o'rganishlari mumkin. Biroq, onlayn darsda talabalar va o'qituvchilar o'rtasida minimal jismoniy

shovqinlar mavjud. Bu ko'pincha talabalar uchun izolyatsiya tuyg'usini keltirib chiqaradi.

4. O'qituvchilar malakasini oshirish

Ko'pincha o'qituvchilar texnologiyani juda oddiy tushunishadi. Ba'zan, ular hatto onlayn darslarni o'tkazish uchun zarur manbalar va vositalarga ega emaslar.

5. Ekran vaqtini boshqarish

Ko'pgina ota-onalar farzandlarini ekranga qarab shuncha soat sarf qilishlari sog'liq uchun zararli ekanligidan xavotirda. Ekran vaqtining ko'payishi onlayn ta'limning eng katta tashvishlari va kamchiliklaridan biridir. Ba'zan o'quvchilar ekran oldida o'tirish tufayli yomon holat va boshqa jismoniy muammolarga duch kelishadi. An'anaviy ta'limdagi eng katta muammo - bu barcha uchun bir xil bilim berish uslubi ishlatilinishidir. Istalgan sinfda tengdoshlaridan ortda qolgan yoki oldinga o'zib ketgan o'quvchilarni uchratishimiz mumkin. Hatto, eng yaxshi o'qituvchi ham qachonlardir o'zidan " Men, ko'proq o'rganuvchilar mavzuni tushunishi uchun sekinlashishim kerakmi yoki o'quv-rejani tugatish uchun mavzularni tezroq o'tishim kerakmi ? " degan savolni so'ragan. Shuning uchun ular tezlik va ta'lim berishda o'rta holatda saqlashga harakat qiladi. Onlayn ta'lim bu muammoni hal qila oladi. Negaki, u individual ta'lim berishga asoslangan va ta'lim olish jarayoni o'quvchi hamda uning moslashuvchanligiga qarab o'zgaradi. Onlayn ta'limning ham ba'zi bir kamchiliklari bor.

Xulosa

Xulosa qilib aytishim mumkinki, masofaviy ta'lim an'anaviy ta'lim o'rnini bosolmaydi, lekin karantin yoki tabiiy ofat vaqtida o'quvchilarning bilim olishlaridan ortda qolmasliklari uchun yaxshi chora hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1 "Xalq ta'limi tizimida onlayn ta'lim berish faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida" qaror
- 2 Djuraev R.X. Ta'limda interfaol texnologiyalar. –Toshkent. "Sano - Standart" MCHJ bosmaxonasi, 2010
- 3 medium.com
- 4 blog@bilimonlayn.uz.
- 5 EduOn.uz
- 6 <https://t.me/uzvip media>
- 7 oliygoh.uz